

7/9711

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2197/5300
Konu : Yazılı soru önergesi

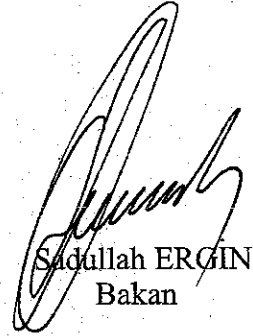
07/12/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 07/10/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.
10.00.02-15837 sayılı yazı,
b) 16/10/2009 tarihli ve 1938/4803 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Kahramanmaraş Milletvekili Durdu Özbolat tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9711 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2196/5299

07/12/2009

Konu : Yazılı soru önergesi

Sayın Durdu ÖZBOLAT
Kahramanmaraş Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/9711 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, "Anayasanın değiştirilmesi, seçimlere ve halkoylamasına katılma" kenar başlıklı 175 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Anayasanın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir. Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda iki defa görüşülür. Değiştirme teklifinin kabulü Meclisin üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür."; ikinci fıkrasında, "Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin görüşülmesi ve kabulü, bu maddedeki kayıtlar dışında, kanunların görüşülmesi ve kabulü hakkındaki hükümlere tâbidir." hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

II- Yargı Reformu Stratejisinin "Giriş" bölümünde de belirtildiği üzere;

Ülkemiz, 21 inci Yüzyıla, hukuk alanında büyük reformları gerçekleştirerek hızlı bir giriş yapmıştır. Avrupa Birliğine üyelik sürecinin hızlandırıcı etkisi yanında, demokratik toplum düzeninin gerektirdiği çağdaş açılımların gerçekleştirilmesi ihtiyacı da yapılan hukuk reformunun en önemli belirleyici nedeni olmuştur.

1999 yılının Aralık ayında yapılan Avrupa Birliği Helsinki Zirvesinde, Avrupa Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları, Türkiye'nin diğer aday ülkelere uygulanan kıstasları yerine getirmesi şartıyla Avrupa Birliğinin tam üye adayı olduğunu kabul ve ilân etmişlerdir. Buna bağlı olarak, Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerine başlayabilmek için, Türkiye'nin önüne Kopenhag Siyasî Kriterlerini yerine getirmesini, bir başka deyişle "demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarını teminat altına alan kurumların iyi işletilmesi ve azınlıklara saygı gösterilerek korunması"nı sağlamak amacıyla alınması gereken tedbirler konulmuştur.

Türkiye, 1923 yılında ilân edilen Cumhuriyetle birlikte yüzünü tamamen Batı'ya çevirmiş ve Avrupa Birliği üyeliği yolunda geline nokta, Avrupa Birliği değerlerini tam olarak benimseme ve içselleştirme açısından kararlılığını göstermiştir. Kopenhag Siyasî Kriterlerinin yerine getirilmesi amacıyla atılan adımlar 2004 yılı sonunda meyvesini vermiş ve 17 Aralık 2004 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Avrupa Birliği Zirvesinde Türkiye ile Avrupa Birliğine katılım müzakerelerine başlanması kararlaştırılmıştır. Buna bağlı olarak 3 Ekim 2005 tarihinde 35 Avrupa Birliği müktesebat faslı çerçevesinde fiilen katılım müzakerelerine başlanmıştır.

Hırvatistan ve Türkiye ile eşzamanlı olarak yürütülen tam üyelik müzakere çalışmaları, ilk olarak Avrupa Birliği ve Türkiye'nin mevzuatlarının karşılıklı taranması suretiyle gerçekleştirilmiş ve Türkiye'nin mevcut mevzuatının Avrupa Birliğine uyum derecesi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, özellikle Kopenhag Siyasî Kriterlerinin üyelik müzakerelerinin devam ettiği süreçte de gözlemlenebilmesi amacıyla, Hırvatistan ve Türkiye ile 23 üncü Fası kapsamında "Yargı ve Temel Haklar" başlığı altında da mevzuat tarama toplantıları düzenlenmiştir. Bu Fasın "tarama sonu raporu" Avrupa Birliği Komisyonu tarafından kabul edilerek üye ülkelere onay için sunulmuş, ancak onay süreci

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

henüz tamamlanmamıştır. Bununla birlikte, Avrupa Birliği yetkililerince Türkiye'nin yargının tarafsızlığı, bağımsızlığı ve etkililiğinin güçlendirilmesine yönelik bir "Yargı Reformu Stratejisi"ni Komisyona sunması gereği önemle dile getirilmiştir.

Türkiye'de yargı alanında son yıllarda yasal ve uygulamaya dönük çok önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar bir plâna dayanmaktan ziyade büyük ölçüde acil ihtiyaç duyulan alanlardaki eksikliklerin ortadan kaldırılmasına yönelik olmuştur. Bu nedenle, gelecekte yargı alanında yapılması düşünülen reform çalışmalarının belli bir plân çerçevesinde ve öngörülebilirlik ilkesine göre gerçekleştirilmesi gereksinimi ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, 2007-2013 dönemlerini kapsayan ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28/6/2006 tarihli ve 877 sayılı Kararı ile kabul edilen Dokuzuncu Kalkınma Plânı önemli bir belge olma özelliği taşımaktadır. Türkiye'nin 7 yıllık kalkınma stratejisinin belirlendiği bu Plân, Avrupa Birliğine tam üyelik süreci ile de bir paralellik göstermektedir. Söz konusu Plânın 5.6.5. numaralı "Adalet Sisteminin İyileştirilmesi" başlığı altında Türk Adalet Sisteminde son yıllarda sağlanan gelişmelere yer verildikten sonra, bu alandaki eksiklikler tespit edilmiş ve çağdaş bir yargı sisteminin gerekleri vurgulanmıştır. Dokuzuncu Kalkınma Plânı hazırlık çalışmaları çerçevesinde üniversitelerden, yargı kuruluşlarından, sivil toplum örgütlerinden ve Bakanlığımızdan davet edilen katılımcılardan oluşturulan "Adalet Hizmetleri Özel İhtisas Komisyonu" da hazırladığı raporla, Türk yargısının sağlıklı ve çağdaş bir biçimde işlemesine yönelik atılması gereken somut adımları belirlemiştir.

Yargı sisteminin bağımsız, tarafsız ve etkili bir biçimde işletilmesi konusuna 60 ncı Hükümet Programında da önemli bir yer verilmiştir. Bu bağlamda, bağımsız ve tarafsız yargının adaleti sağlamanın ön şartı olduğu; adalet ve yargı reformu alanındaki çalışmaların kararlılıkla sürdürüleceği; uyuşmazlıkların hızlı, basit, az giderle ve etkin şekilde çözümlenmesini sağlamak ve böylece iş yükünü azaltmak amacıyla özellikle, hukukî uyuşmazlıklarda alternatif çözüm yollarını öngören yasal düzenlemeler yapılacağı, mevcut Hükümet tarafından ilân edilmiştir. Bunun yanında, Avrupa Birliği standartlarına ulaşmak için gerekli mevzuat çalışmalarıyla adli ve idarî kapasitenin güçlendirilmesi yolunda çalışmalara devam edileceği hususunda da Hükümet programında taahhütlere yer verilmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Plânı ve Adalet Hizmetleri Özel İhtisas Komisyonu Raporunda öngörüldüğü sekliyle, Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım sürecindeki taahhütleri göz önünde bulundurularak, Bakanlığımız tarafından 2008-2013 yıllarını kapsayacak bir "Yargı Reformu Stratejisi" taslağı hazırlamak üzere bir Komisyon ihdas edilmiştir. Bu Komisyona Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın yanı sıra birçok birimden yetkililer katılmıştır. Söz konusu strateji taslağı hazırlanırken, öncelikle Türk yargısının, temel hak ve özgürlüklerin korunmasına dayalı olarak bağımsızlık, tarafsızlık ve etkililiğinin sağlanması gibi amaçlar belirlenmiş, daha sonra bu amaçların gerçekleştirilmesine hizmet edecek hedefler tek tek tespit edilmiştir.

Yargı Reformu Stratejisi Taslağı aşağıda belirtilen on amaç altında oluşturulmuştur:

1. Yargı Bağımsızlığının Güçlendirilmesi
2. Yargının Tarafsızlığının Geliştirilmesi
3. Yargının Verimliliği ve Etkililiğinin Artırılması
4. Yargıda Meslekî Yetkinliğin Artırılması
5. Yargı Örgütü Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi
6. Yargıya Güvenin Artırılması
7. Adalete Erişimin Kolaylaştırılması
8. Uyuşmazlıkları Önleyici Nitelikteki Tedbirlerin Etkin Hale Getirilmesi ve Alternatif Çözüm Yolları Geliştirilmesi

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

9. Ceza İnfaz Sisteminin Geliştirilmesi

10. Ülkemizin İhtiyaçları ve Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Sürecinin Gerekli olduğu Mevzuat Çalışmalarına Devam Edilmesi.

Taslağın hazırlanması sırasında ulusal kaynaklar yanında, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve Avrupa Birliğinin bu alandaki müktesebatı da dikkate alınmıştır. Bu çerçevede aşağıda yer alan belgelerden Taslağın hazırlanması sırasında önemli ölçüde yararlanılmıştır:

1. Dokuzuncu Kalkınma Plânı (Adalet Hizmetleri Özel İhtisas Komisyonu Raporu dâhil),
2. Ulusal Program,
3. 60 ıncı Hükümet Programı,
4. Katılım Ortaklığı Belgesi (26 Şubat 2008),
5. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları,
6. Avrupa Konseyi tavsiye kararları,
7. 23 üncü Fasl tarama toplantılarına ilişkin belgeler,
8. Birleşmiş Milletler, Bangalore Yargı Etiği İlkeleri (2003/43 sayılı),
9. Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığının Temel İlkeleri,
10. Hâkimlerin Rolü, Etkinliği ve Bağımsızlığı Konusunda Avrupa Konseyi Üye Devlet Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı (R(94)12),
11. Avrupa Birliği Komisyonunca Türkiye hakkında hazırlanan ilerleme raporları,
12. Avrupa Birliği Komisyonu uzmanlarınca Türk Yargısı hakkında hazırlanan istişarî ziyaret raporları,
13. Bakanlığımızın 2007-2012 yıllarını kapsayan Eylem Plânı.

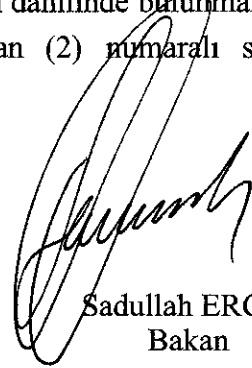
Yargı Reformu Stratejisi, bu belgede yer alan amaç ve hedeflere ulaşılması için yapılması gereken faaliyetleri, takvimi ve gerekli bütçeyi içerecek şekilde hazırlanacak olan bir Eylem Plânı ile uygulanacaktır.

Uygulamada esnekliğin sağlanması için Yargı Reformu Stratejisinde belirlenen amaç ve hedeflerin gerçekleşme durumuna göre, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri de alınarak Bakanlığımızca her yıl revize edilecektir.

III- Anayasanın yukarıda yazılı amir hükmü, Yargı Reformu Stratejisinin niteliği ve amacı ile Eylem Plânı dikkate alındığında, soru önergesine konu Anayasa maddesinde yapılacak değişiklik, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisi dahilinde bulunmaktadır.

IV- Bakanlığımız kayıtlarında, önergede yer alan (2) numaralı soruyla ilgili istatistikî veri bulunmadığından bilgi verilememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan